

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
Se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:
BIBLIOTECA de ANUNTURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emmerich Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Ernőbet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicație. Pub-
licări mai dese după condiții
și învoiașă. — ERGOLA-MER pe
pagina 3-a o serie 30 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIX.

„GAZETA” țese în de-gara de
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
— Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
— M-rii de Duminecă 3 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOV
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 38.

Brașov, Sâmbătă 18 Februarie (3 Martie).

1906.

Signatura situației interioare.

De când dieta, fiind mereu a-mănată, n'a mai funcționat, guvernul Fejervary și-a făcut de obicei să polemizeze cu adversarii săi din coaliție prin mediul pressei oficiose și al biroului de corespondență, care are însărcinarea de a publica „observările” aceste polemice. Dér nu numai în forma acésta, ci în genere pentru informarea opiniei publice maghiare asupra vederilor sale și pentru paralizarea efectelor ațfătoare ale actelor și protestelor coaliției, guvernul se folosește de acest mijloc.

De astădată guvernul s'a grăbit a da un răspuns la manifestul coaliției și la scrisoarea lui Andrassy, cari se întregesc una pe alta. „Observările” acestui răspuns, séu, mai bine dís, declarațiile, ce le face cabinetul Fejervary în fața afirmărilor conducătorilor coaliției, sunt redactate cu mai mult temperament, de cât e obiceiul a se desfășura în astfel de publicațiuni venite din „parte competentă”, cuprind deci vorbe foarte mușcătoare, ba ici coala chiar violente față cu coaliția.

Nu acésta însă este ce atrage atențiunea noastră, ci ceea-ce ne interesează indeosebi sunt mărturisirile, ce le face guvernul cu mult cinism asupra însărcinării, ce pretinde a fi avut-o dela corónă, să ofere coalițiunei, în schimbul renunțării ei la limba de comandă maghiară, maghiarisarea fără pedeci și margini cu „inalta voie” a populațiunei țării.

S'a atins de câtra foile noastre în fața întorsăturii dela 19 Februarie a. c., cestiunea *quid nunc?*, ce atitudine și poziție se ia Români în fața nouelor evenimente?

Dupa părerea noastră pentru deslegarea acestei întrebări, care nu e nici-decum așa ușoră, pot servi în mare măsură ca punct de razim mărturisirile, despre cari vorbim, ale guvernului Fejervary, cari ridică vélul acțiunei paralele de după culise al acestui guvern și a coaliției în interesul maghiarisării.

Vorbind despre plângerea din manifest și din scrisoarea lui Andrassy că nu se permite validitatea națiunei maghiare în instituțiunile publice cum e armata, guvernul o ia în zeflema arătând, că este o absurditate a pretinde, ca ostașii din armata comună să se folosescă în serviciu pe lângă limba lor maternă și de limba maghiară, deórece jumătate din acești soldați nu știu o bóbă ungresce. În consecență guvernul ridică imputarea față de cei din coaliție: de ce, când au fost la cârmă, nu s'au îngrijit să lătescă cu succes instrucțiunea limbii maghiare; ér când au fost în opoziție, de ce n'au pretins dela guvern să-și facă datorie deplină? Dovadă că nu și-a făcut-o este, că până ađi nici școalele populare, nici chiar casarmele honveđilor n'au fost în stare să ducă la sfârșit asimilarea națională.

Dupa imputarea de mai sus, care pe cei din coaliție vrea să-i presinte publicului maghiar ca prea puțin îngrijați de progresele maghiarisării,

guvernul vine să lovescă drept în cap pe adversarii săi, destăinuind faptul, că în vara trecută br. Fejervary a oferit coaliției, pe basa imputăricii corónei, *deplină mână liberă în politica interioară.*

Vi s'a dat așa-déră voue celor din coaliție, dice comunicatul, puțința să primiți puterea cu acésta condițiune și să pregătiți situațiunea ce doriți s'o aveți în armata comună, în ce privește limba, maghiarisând într'un timp anumit — ce se putea precalcu- întréga instrucțiunea populară și administrațiunea comună. Ați avut dér în mână posibilitatea acésta. De ce nu v'ați folosit de ea?

Reproșurile acestea descoperă abisul cel mare, ce desparte încă în momentele de față nunumai pe cei din gașca și oligarchia stăpânitoare, dér cum urmăz a se conchide din cele de mai sus, chiar și pe corónă de covârșitoare majoritate a populațiunei țării.

Signatura momentului este prin urmare sub zodia fatalei „mâni libere” în politica interioară foarte serioasă și gravă. Chiar decă vom admite că br. Fejervary, ca naționalist maghiar șovinist ce a fost și este și el, s'a folosit și se folosește mai mult, decât pôte i-ar fi permis, de ceea „imputăricie competentă” pentru scopurile sale politice, că se arate Maghiarilor, că nu dobândirea limbii de comandă, ci desăvârșita maghiarisare înăuntru este marea problemă viitoare a „națiunei”, trebuie să considerăm ca foarte serioasă și critică situațiunea creată de acésta concurență în a maghiarisa sub scutul „mănei libere”.

Politicianii maghiari discută tocmai acuma, decă este absolutism ori mai există constituția. Metodul cum intrigéză Fejervary la spatele regelui face într'adevăr impresiunea, că a reinviat devisa absolutistă *divide et impera* și că în adevăr nc aflăm la începutul celui mai detestabil absolutism cu tendințe de rassă exclusiviste.

Uniunea vamală sërbo-bulgară Diarul guvernamental bulgar „New Wiek”, vorbind de învoirea Serbiei la cererile Austro-Ungariei în privința modificărilor de introdus în tratatul de uniune sërbo-bulgar, spune că guvernul sërbo, ascultând de sfaturile trimisului sërbo la Viena, Vuici, s'a supus fără nici o condițiune Austro-Ungarie, trecend ast-fel de partea dușmanilor ideei slave și a independenței Serbiei. În modul acesta Serbia a arătat, că nu se mai pôte conta pe dënșă în privința solidarității slave și a menținerii independenței peninsulei Balcanice. Bulgaria nu pôte să aprobe atitudinea Serbiei, care a dovedit, că nu știe să-și recunoscă angajamentele și nu pune ea însăși nici un preț pe iscălitura sa.

În Viena s'a ținut anunțata conferență comună a ministrilor austriaci și ungari, sub președința ministrului de externe Goluchowski. S'a tratat numai despre chestiuni politice-comerciale, mai cu sémă despre negocierile Austriei cu Serbia și Elveția. În privința Serbiei, dat fiind răspunsul satisfăcător al guvernului sërbesc, s'a hotărât să se reîncepă imediat tratativele pentru încheerea unei convențiuni provisorii.

Un răspuns al guvernului la manifestul coaliției.

Biroul de corespondență telegrafic ungar primesce din parte competentă pentru publicare nisce observări asupra manifestului coaliției și a scrisorei deschise a contelui Andrassy, cari în parte merită totă atențiunea noastră, fiind-că sunt a se considera ca un răspuns dat din partea guvernului Fejervary, răspuns împărțit tuturor foilor.

În prima parte a răspunsului guvernului se dice, că atât manifestul, cât și scrisoarea amintită mai sus sunt una din multe încercări, de a duce în rătăcire națiunea maghiară și opinia publică. Absurdități de drept public, neadevăruri patente și sofisme ne mai pomenite se găsec în aceste două manifestațiuni.

Coaliția și contele Andrassy sparg numai uș deschise, când accentuează caracterul constituțional al drepturilor majestaticice ungare. În cazul de față însă acest caracter constituțional nu însemnă, decât că ei vor să supună unui control parlamentar executarea drepturilor majestaticice ale regelui.

Este o absurditate a afirma, că Maj. Sa are să se supună majorităților vremelnice. În privința acestor drepturi majestaticice se provócă la articolul de lege XII § 11 din 1867 și arată, că contele Andrassy, care acum pretinde limba de comandă și de serviciu maghiară pe basa acelei legi, înainte cu vre-o 3 ani a declarat în dietă, că nu e de competența parlamentului ungar, de a discuta asupra cestiunei limbii în armata comună și a calificat acésta ca o vătămăre fățișe a legii.

Apoi enunțațiunea guvernului continuă astfel:

»Manifestul coalițiunei ridică acuzarea, că nu i-se concede națiunei maghiare de a-și valida limba sa în instituțiunile publice. Contele Andrassy adaugă, că nu i-s'a permis țării în cestiunea limbii armatei nici măcar aceea, ca în partea ungară a armatei comune soldații să fie siliți a se folosi pe lângă limba lor maternă și de limba maghiară.

»Fie-care cuvânt din imputările acéstea e lipsit de basă și necorect. Nu dreptul majestatic militar a fost vre odată și e de vină, că jumătate din recruii din Ungaria nu înțeleg nici o vorbă ungresce. Cum ar pute însă să fie silit acela, care nu pricepe nimic ungresce, să se folosescă în serviciul militar, pe lângă limba sa maternă, și de limba maghiară?

»Să ne gândim numai la armata honveđilor, la care limba de comandă e de fapt, ér limba de serviciu, după lege, maghiară. Acésta n'a putut împedeca, ca până în ziua de ađi la trupele de honveđi, întregite din ținuturile naționalităților, să se ajungă acea stare, ca soldații, pe lângă limba lor maternă, să vorbescă și cea maghiară. Totă instrucțiunea militară și comunicarea în serviciu cu subofiterii și ofiterii din armata honveđilor se face la Bistrița în limba română, la Turoș-St.-Mărtin în cea slovacă, la Muncaci în cea rutenă și la Panciova în cea sërbescă.

»Așa stau lucrurile în armata honveđilor și de aceea stau așa, pentru-că aceia, cari astăzi se opun guvernului, ori că nu s'au folosit de puterea lor, când au fost la guvern, pentru a lăși în mod obligator și de ajuns cunoscința limbii maghiare, ori că, atunci când s'au aflat în opoziție, nu au susținut cu convenitul aplomb asemeni postulate față cu guvernele.

»Decă dér contele Andrassy pretinde acum, ca casarmele armatei comune să ducă la sfârșit politica aceea de asimilare

națională, pe care școalele populare și ca sarmele honveđilor n'au putu'o duce la sfârșit, el pretinde simplu o absurditate.

»Afirmarea, că n'ar fi permis, ca limba maghiară să se valideze în instituțiunile publice, nu este decât un îndrăsneț, nea devăr. Când în vara anului trecut bar Géza Fejervary, la însărcinarea directă a Maj. Sale, a invitat la sine pe conducătorii coaliției, ca să mijlocescă o înțelegere cu ei, el li-a oferit pe basa imputăricii cirei competente deplină mână liberă în politica interioară.

»A fost dér în mâna coaliției, de o asigură în instrucțiunea populară cu succes învățarea limbii maghiare, și prin aceea s'ar fi dobândit, ca într'un interval, ce s'ar fi putut calcula înainte, să se pörte exclusiv în limba maghiară acea administrație, care astăzi în jumătate din toate comunele Ungariei se pörta în limba naționalităților și ca începend dela acei termen să se fi putut pretinde dela fiecare funcționar public în mod obligator cunoscința limbii maghiare.

Coaliția însă a refuzat simplu acest ofert, n'a primit politica mănei libere, fiind-că ea doria, ca Regele pe basa drepturilor sale majestaticice și pe socotela unității armatei comune, condiționată de lege, să esecute în acésta armată acea politică națională de asimilare, pe care acești domni séu n'au putut, séu n'au culezat, séu în genere nici n'au intenționat (?) să esecute pe terenul instrucțiunei publice populare și a administrației comunale.

Spune mai departe guvernul în comunicatul séu, că atunci când br. Fejervary a făcut încercarea amintită de mijloc, ér a făcut în mod absolut întru coaliției, că nu numai în politica interioară i-se va da mână liberă, ci și în cestiunile economice, și încă așa, că în cas când tratările cu Austria ar rămân fără rezultat, să se fi putut realiza independența economică a Ungariei pe basa art. de lege XXX din 1899 până la 31 Decembrie 1907 pe baza §-lui 68 al art. de lege XII din 1867.

Coaliția ar fi fost dér în poziție să-și realizeze și ținta: teritorul vamal independent, decă ar fi nisuit după ea în mod cinstit. Dér ea a folosit-o numai ca mijloc de agitație, și la ofertul lui Fejervary a răspuns, că nu află demn a intra în discuțiunea lui.

Comunicatul guvernului dice la închiere, că este o suspiționare nebasată, când coaliția afirmă, că de aceea nu s'au făcut concesii în cestiunea militară, pentru-că să se pótă salva comuniunea vamală în toate împrejurările. În fine se miră, că contele Andrassy și coaliția vorbesc încă tot în numele națiunei și se miră mai ales, că acești domni își atribue exemplara liniște a țării ca merit al lor. Da, țera e liniștită, dér acésta liniște însemnă sentința de morțe morală și politică a coaliției. Andrassy ațfă pe funcționarii comitatensii la resistentă. Nu știe el ore, încheie comunicatul, că procedul electoral la alegerile dietale se află dela început până la sfârșit în mâna municipiilor. Decă o știe și totuși ațfă pe funcționari, atunci el este, care zădărnicesce posibilitatea nouelor alegeri și atunci numai și numai coaliția are să pörte răspunderea pentru consecințe.

Manifestul coalițiunei.

În revista numărului nostru de ieri am dat în resumat conținutul manifestului, ce l'a adresat coaliția «câtra națiunea maghiară». Reproducem ađi verbal, în

traducere, următoarele părți mai importante din manifest :

După ce protestează în contra nimerii comisariatului regesc, investit cu depline puteri, și după ce arată, cum forța armată a pătuns în parlament disolvându-l, manifestul dize:

»Faptul acesta a dovedit, că nu numai pe teren militar, ci și pe teren economic ideea imperiului unitar s'a pus hotărât în calea năsuințelor naționale și a contribuit, ca majoritatea dietei ungare să nu fie încredințată cu formarea guvernului.

Autograful regesc de disolvare dize, că majoritatea n'a voit să forneze un guvern pe baza unui program, care respectă drepturile suverane regesci. La acesta manifestul răspunde:

»Majoritatea dietală a respectat totdeauna și deplin drepturile suverane; constituția ungară și legile ungare însă nu recunosc de cât drept suveran constituțional, prin urmare și drepturile suverane se pot exercita numai în mod constituțional, în înțelesul legilor, de acord cu națiunea.

Vorbind despre pretenziunile militare ale opoziției, cari nu s'au ivit spontan, ci în urma sporirii însemnate a cheltuielilor militare, manifestul dize:

»Răzimată pe dreptul său, opoziția a cerut schimbarea acelor stări în armată, cari stau în contradicție eclatantă cu ideea statului național maghiar; a pretins aplicarea limbii de stat maghiar, a stindardului și insigniilor în tota partea întregităre ungară a armatei... Majoritatea parlamentară, care s'a format din alianța partidelor opoziționale, a voit să useze de dreptul său. Și-a stipulat un program comun aprobat de toate partidele, program ce l'a prezentat domnitorului printr'o adresă a camerei. Acest program însă a fost respins rigid de către rege, ba, contra obiceiului secular, regele nici n'a răspuns la adresă. A pretins regele, ca majoritatea să ia guvernul pe baza programului indicat de el. ceea-ce nu numai s'ar fi opus principiilor fundamentale ale constituționalismului, ci nici în practică nu s'ar fi putut executa...

Spune apoi manifestul, că toate încercările de apropiere au fost zădarnice, ele au întâmpinat un refus rece și constant, căci puterea regală pretindea de la reprezentanții naționali o supunere condiționată. Ceea-ce pretindea regele de la coaliție, ar fi însemnat, în cas de primire o tradare a încrederii ce a dobândit'o majoritatea de la națiune și o tradare a trecutului și viitorului națiunii.

Acum, dize de încheiere manifestul, etă-ne în fața domniei autocratice, față cu care »națiunea« are drept de apărare. »Lupta ce s'a impus țării a încetat a fi o luptă a partidelor, ea a devenit o luptă de apărare a constituției, la care sunt datorii a participa nu numai cetățenii aparținătorii partidelor aliate, ci toți cetățenii patriei, fără deosebire de limbă, fiind-că libertatea și drepturile pe cari le apărăm, este o comoră a tuturor.

Andrassy și Szell despre situațiune.

Contele Iuliu Andrassy a adresat alegătorilor săi din cercul Olasz-Liska o scrisoare deschisă, în care face unele declarațiuni interesante.

Ori încătrău privim — dize Andrassy — vedem ilegalitate, fapte anticonstituționale, stăpânire polițienescă și militară. Arată apoi, de ce a intrat în lupta actuală, dize, că participă în lupta aceasta fiind-că e convins, că numai așa se va putea garanta dezvoltarea Ungariei și numai atunci va fi armonie sinceră și statornică între rege și națiune, decât regele va satisface dorințele națiunii, adică în partea ungară a armatei să se valorizeze caracterul național în limbă și în insignii. Înțelegerea a devenit însă imposibilă, pentru-că sunt interpretate în sens contrar principiile cardinale ale dreptului public.

Scrisoarea încheie dize: »Nimeni să nu dea dare, nimeni să nu se prezinte la oște și să nu uite nimeni, că deși funcționarii nu pot fi salvați din situația lor exopusă și de urmările acesteia, totuși este o riguroasă datorie morală a-i ajuta. Să dea și să colecteze fiecare, după puțin-

ță, bani cu scop de a vindeca ranele și societatea maghiară independentă să-și întorcă fața de la aceia, cari se rup de națiunea lor.

Coloman Szell a ținut un discurs remarcabil la adunarea »Kultüregylet«-ului de dincolo de Dunăre. Szell a aflat binevenită ocazia de a se pronunța și el asupra situațiunii actuale. A vorbit despre absolutism dize, că absolutismul este un arbore, care nu poate prinde rădăcini în solul maghiar, el este un sistem, pe care Maghiarul nu-l poate primi în sufletul său și rezultatul va fi dovada, că Ungaria nu poate fi guvernată cu forța și contra legilor.

În lupta ce s'a declat însă, toate instituțiile societății au datorii de a susține viu spiritul acela, că constituția Ungariei nu poate fi confiscată. Se pot face astfel de încercări, ele nu vor duce la rezultat, decât Maghiarii vor lupta contra lor, nu cu pasiune, ci cu hotărâre firmă și liniștită. Nimeni să nu întrebe ați, care și în ce a avut drept, ori nu, ci toți să fie una în aceea ce constituie cea mai de căpetenie problemă: a apăra constituția în tota întregimea ei.

Sărăcia și bogăția noastră.

II.

Sunt comune românești, în apropiere și mai în depărtare de pădurile celor 7 județe situate la ptelele Carpaților, cari au câte 2 la olată aceeași întindere de păduri. Amintim numai Cugirul, Jina, Reșinari, Gura Răului, Orlatu, Vestemul, Porumbacele, Avrigul, Șinca, Zărnesci, Brănuț etc., cari ușor s'ar pute asocia câte 2—3 la olată, unde sunt la situațiunii mai rele, ca să le vândă de-odată pentru a se plăti facerea de căi de extracțiune și punere în valoare? Vom sci noi să tragem folose din jena momentană a exploataretilor mari și să le oferim noi, ceea-ce nu pot căpeta la alții? Este probabil, că afacerea pădurilor de pe Lotru ale Universității sășesci se mai amână încă pe ani de zile, și când vor veni la licitație, nu se vor vinde cu 10—11 milioane oferite ați în mod spontan de exploataretilor străini, ci în doi cu 15—20 mil., mai cu seamă, că în România guvernul nu mai pune d'aci înainte păduri de brad și molid în exploatare, față de împuținarea cea mare a braudului de lucru.

În România licitațiile de păduri din anii din urmă au dat rezultate tot în doite față de evaluațiunile oficiale despre avântul cel mare ce l'a luat esportul de lemnărie peste portul Galați. Lăsăm să urmeze mai jos prețurile obținute de statul român la licitațiile de păduri ținute în 1905, cari ar pute servi și ca normă pentru conducătorii noștri.

Conducătorii băncilor noastre au stat impasibili, și unde le-au pus comunele în exploatare pe baza estimatiunilor unor silvicultori străini, cari nu le purtau interesul, au obținut prețuri derisorii de câte 15—30 cr. de metru cubic lemn fasonat gata, ér nu lemnul brut din picior.

Este deci permisă întrebarea, ce facem noi sub raporturile schimbate și atât de favorabile pentru punerea în valoare a bogățiilor noastre imense adunate de secul? Ori așteptăm până ce exploataretilor străini se îndreptă dela noi în altă parte și deschid codrii seculari din munții Caucas, ori pădurile Bosniei și Hertegovinei, asupra cărui pericol ne-a atras atențiunea un interesent de lemnărie?

De-ocamdată cel mai dibacii și încercat forestier român face pe morarul în patrie, ér agronomii titrați și diplomați și economiștii noștri — după o icală veche și cam trivială — taie frunză la câni, și duc câni la apă. Ér băncile noastre fac ofrande și împart sume pentru scopuri filantropice și naționale, cum s'a arătat mai sus, și lumea muncitoare plecă cu duimul la America.

Ore nu ar fi mai nimerit, ca băncile noastre principale să angajeze pe 2—3 silvicultori distinși și să pună și comunelor

proprietare de păduri suma necesară pentru evaluațiunea și facerea planului de punere în tăiere și valoare a acestor bogății neprețuite, să facă ei condițiunile de rëndare așa cum ne convine nou și poporul nostru mai bine, eventual să controleze planurile făcute de forestierii oficiali? Ore nu ar fi mai bine, decât comunele noastre fruntașe ar pune îndată ele mâna pe câte 1—2—3 milioane corone fiecare, cu cari să-și deschidă școle de meserii și alte îmbunătățiri de tot soiul și pentru folosul lor și al altora în aceste timpuri grele. Sumele avansate de bănci s'ar renta mai mult cu sută la sută.

Fapt este, că pădurile Universității sășesci de-ocamdată nu se pot exploata, cele săcesci sunt deja devastate, în România guvernul nu mai vinde păduri de brad, — așa că noi am fi cam singuri stăpâni pe situațiune.

Până una alta dăm aici prețul și calitatea lemnelor cu cari s'au vândut în România pădurile de munte la stat în anul 1905, ca să servescă de orientare pentru băncile noastre și diregătoriile comunale, proprietare de păduri seculare:

1. Pădurea Lucăcești Schitul Frumosei, Seria Isvorul Alb din Județul Bacău în suprafața de 4853 hectare 7720 m. p. Vândută cu lei 506 hectarul.

Masivul compus în majoritate de brați și moliți seculari în amestec cu puține foioșe în proporție de: brad 40%, molid 40% și fag 20%.

2. Pădurea Monastirea Casin Seria, Fundul Casinului din Județul Bacău, în suprafața de 3447 hectare, vândută cu lei 521 hectarul.

Masivul compus în majoritate din esențele brați și moliți seculari în amestec cu puține foioșe în proporție de: brad și molid 50% și fag cu alte foioșe 50%.

3. Pădurea Bogdănesci Râșca Seria Râșca mare cu Cantonele Pârăul Arinilor și Debbul și Seria Râșcața din Jud. Suceava, în suprafața de 2123 hectare. Vândută cu lei 655 hectarul.

Masivul compus în majoritate din brați și moliți seculari în amestec cu puține foioșe în proporție de: 60% brad și molid și 40% fag cu diverse.

4. Pădurea Buholnița Seria Bistra din Județul Neamțu în suprafața de 1343 hectare 7300 m. p. Vândută cu lei 1478 hectarul.

Masivul compus din molid 40%, brad cu alte uzinoșe 30% și fag cu alte foioșe 30%.

5. Pădurea Mușă mică din Județul Buzău în suprafața de 1919 hectare, 5350 m. p. Vândută cu lei 1025 hectarul.

Masivul compus în majoritate din brad și molid secular în amestec cu puține foioșe, în proporție de: molid 50%, brad 30% și fag, paltin, ulm și puțin carpin 20%.

6. Pădurea Soveja Seria Lepșa din Județul Putna în suprafața de 2345 hectare 6800 m. p. Vândută cu lei 615 hectarul.

Masivul compus din speciile brad, molid și forte puțin pin silvestru în proporție toate aceste rășinoșe de 50% și restul de 50% format din fag, câte un paltin și mai puțin alte foioșe.

Pe arbore = 6, 7, 9, 16 și 21 lei de brad și molid.

Ioan de pe Văcarea.

Crisa ungară.

Ce s'a hotărît în Viena.

Miniștrii Fejervary, Vörös și Feilitzsch s'au întors ér de la Viena, unde petrecură mai multe zile. Cronica tace însă asupra destiniției, ce ispravă a făcut de rëndul acesta Fejervary și pentru cari planuri și dispozițiuni a primit el autorisare dela coronă.

Unul din diarele vieneze publică nisco informațiuni scurte asupra rezultatului audienței lui Fejervary și a planurilor lui, cari în unele privințe pot să fie adevărate, mai ales că ele sunt reproduse și de o foie oficială din Budapesta.

Se dize anume, că guvernul ar fi rëndunțat definitiv la aplicarea mijlocelor mai »blânde« și ar afla sosit timpul de a pune în practică măsurii mai energice, în primul rënd contra funcționarilor renitenți. La »recrutarea cu silă« guvernul nu se

gândește, presupunând, că feciorii se vor presenta de bunăvoie la oște.

În ce privește nouele alegeri, guvernul n'a hotărît încă nimic. Guvernul nu află, că ar fi exclus, că până la 11 Aprilie lucrurile se vor pute aranja în așa chip, în cât în acest interval alegerile dietale să pótă fi prescise. Presupunând chiar, că se vor face nouele alegeri, coronă ar pute să cheme coaliția la cărmă numai decât acesta va primi baza dela 67.

Nouii comisarii regesci.

Majestatea Sa a numit pe următorii comisarii regesci:

Pe presidentul de tribunal Vozary Janos în comitatul Murș-Turda și în orașul liber reg. Tergul-Mureșului și pe judecătorul de tablă reg. Naszady Ivan în comitatul Hajdu și în orașul Dobrițiu.

Impăratul Wilhelm și coaliția.

Din Paris se anunță, că împăratul Wilhelm ar fi încunoscintat prin archiducele Salvador pe Majestatea Sa Francisc Iosif, că este gata a-l ajuta în lupta contra coaliției.

Conducătorii coaliției aflând de aceasta, au început să devină adversarii declarații ai triplei alianțe (!)

Kristoffy și pensionarea funcționarilor.

Correspondența »Figyelő« află, că ministrul de interne Kristoffy e hotărît a zădărnici acțiunea corpului de funcționari din câteva comitate, cari vor să ceră în masă pensionarea lor. Chiar și în cazul când congregațiunile municipale vor încuviința pensionarea, ministrul va anula hotărârile acestea, provocând pe funcționari să-și continue activitatea. În cas când n'ar urma acestei provocări, ei vor fi demisionați pierdându-și dreptul de pensune.

Desmintire.

Unele foi spuneau, că la ministeriul de justiție s'ar fi ținut un sfat, în care s'ar fi desbătut destinația înființării unui tribunal special de presă, pentru-ca curțile cu jurați în afacerile de presă să pótă fi desființate. Din parte competentă se desminte acum această scire.

Procesul contra lui Polonyi.

Se scie, că fostul deputat Geza Polonyi, din cauza unui discurs agitatoric ce l'a ținut, e tras în cercetare. Alaltăeri d. a. a fost ascultat la poliția din Budapesta de căpitanul polițienesc Toth. Înaintea poliției Polonyi a declarat, că se considera încă de deputat imun, de ore ce, după el, dieta nu pôte fi privită ca disolvată. A mai declarat, că discursul său nu s'a reprodus în tocmai și că el n'a combătut pe rege, ci pe reii săi sfătuitoari. Se scie, că 7 foi ale coaliției au fost confiscate din cauza reproducării discursului lui Polonyi.

Din comitate.

Ministrul Kristoffy a asemnat ér suma de 94.000 cor. comitatului Pesta, sumă în care se cuprinde și acoperirea salarelor funcționarilor. Funcționarii își pot ridica salarul numai pe lângă o chitanță contra-semnată de comisariatul reg. Rudnay. — Nici unul dintre funcționari nu și-a ridicat până acum salarul.

— Rudnay a suspendat pe toți funcționarii oficiului pretorial din Vaț, cari și-au părăsit posturile, și a încredințat cu agendele acestui oficiu pe solgăbirul din Caloea.

— Solgăbirul din Raczeve a fost suspendat. Funcționarii de la scaunul orfanal au demisionat.

— Fișpanul Szabo a împiedecat cu forță brachială adunarea generală a comitatului Hont convocată de vicespan. Membrii congregației s'au întrunit apoi în locuința privată a protonotarului, unde au ținut ședință, provocând pe funcționari să continue rezistența. Toți funcționarii au demisionat. Adunarea a primit demisiunile și a ales un comitet pentru luarea în primire a oficiilor, ale căror uși au fost pe-

celui și ale cărorchei au fost trimise ministrului de interne.

— Fișpanul comitatului Ciuc, bar. P. Szentkereszty, a fost demisionat la propria sa cerere.

— În congregația comit. Hajdu s'a primit cu 61 contra 14 voturi propunerea, ea dările plătite de bunăvoie să fie încasate și trimise visteriei statului, și funcționarii să coopereze la înrolarea feciorilor ce se prezintă de bunăvoie la oște. Acesta pe motiv, ca comitatul se nu fie împădit de funcționari străini.

SCIRILE ȚILEI.

— 17 Februarie v.

Congresul internațional de presă la București. Comisariatul general al expoziției naționale a cerut ministerului român de interne și primăriei bucureștene, ca împreună să voteze o sumă de 60.000 lei pentru acoperirea cheltuielilor, cari vor fi împinse cu ținerea congresului internațional al presei, în zilele expoziției naționale din București.

Congregația extraordinară a comitatului Sibiu se va ține în 6 Martie n. La ordinea țilei sunt 128 obiecte.

Apponyi — plătesc dare. Diarul »Magyar Hirlap« primesc din Raab următoarea scire: »Aici s'a lăsat svoul, că contele Apponyi ar fi plătit, pe lângă tot ex lexul, dările sale. Contele Apponyi a adresat acum unui prieten al său din Raab o scrisoare în care declară, că în timpul când starea de ex lex a fost pricinuită de obstrucțiune, a plătit dările sale, deoarece a considerat obstrucțiunea neindreptățită, și procedura guvernului de sinceră, neavând prin urmare motive să nu plătescă dările. Din jumătatea a doua a anului trecut însă, n'a mai plătit dare, cia deșus sumele respective la o cassă de păstrare«.

Contele Apponyi — observă o foice vienesă — declară prin urmare însuși, că a plătit în starea de ex lex dările, un fapt, care e cu atât mai interesant, cu cât se știe, că contele Apponyi a redigiat aproape toate manifestele coalițiunii, prin cari »națiunea« a fost provocată »să nu plătescă sub nici o condițiune dări în starea de ex lex«.

Cantități colosale de mărfuri sosesc zilnic la întreprinderile din București, la poștă și la celelalte vămii din străinătate în vederea aplicării noului tarif vamal. Nică odată importul României n'a fost mai mare ca azi. Se crede, că cifra importului făcut anul acesta întrece cu 300 milioane pe cea din anul trecut. Numai în primele 10 zile din Februarie s'a încasat un plus de taxe vamale de 2 milioane lei, ceea ce reprezintă în mărfuri o valoare foarte mare. Excedentul din anul întreg e de 12 milioane lei, căci până acum s'a încasat 36 milioane lei pe când anul trecut nu s'a încasat din taxele vamale decât 24.000.000 lei. Spre a ne face o idee exactă de cantitățile de mărfuri sosite în țară, putem spune, că în ultimele trei zile au sosit la vama de la Giagoga 600 vagoane de mărfuri, și la Constanța patru vapoare, aducând fiecare câte 600—700 și chiar 800 vagoane de mărfuri. Dăr la toate celelalte vămii din țară? La întreprinderile din capitală s'a lucrat ieri noapte până la orele 4 și s'au înregistrat 1500 declarații, sub controlul lui Iordăchescu, șeful vamei respective. Numărul declarațiilor ce mai sunt a-se înregistra atât la această vamă, cât și la toate celelalte, e colosal.

Regele Eduard va sosi Sâmbătă în Paris, unde va fi salutat de noul președinte aliares și de ministrul președinte Rouvier. De la Paris va pleca încă în aceeași împreună cu suita sa de 22 persoane la Ariz. — Despre starea sănătății regelui Angliei medicul Dr. Ott, care a căutat regele la Marienband și este și astăzi consultant de rege la diferitele ocaziuni și de medic vienes fusese invitat, cum șcim, la un consult la palatul regal din București, comunică diarul »N. Fr. Presse«, starea sănătății regelui Angliei este mai bună. L'a vizitat zilele trecute la Andra și l'a aflat bine. Faimele, că ar fi în nav, s'au lăsat numai fiindcă regele blă răzîmându-se pe un băț, deoarece nu mult umblând la vînat, și-a scrintit dorul la încheietura de jos. Chiar și deschiderea parlamentului s'a urcat pe rada tronului, răzîmându-se pe un băț.

Vești alarmante din China. Prin Lonsosesc vești alarmante din China, adețitatea cărora însă nu s'a confirmat până m. După informațiunii din Peking, în

palatul imperial s'a aflat nu de mult o cantitate de dinamită și dela ambasadorul chinez din Tokio a sosit scirea, că studenții revoluționari au plecat spre Peking. Impăratăsa văduvă e supraveghiată în mod sever. »Tribuna« din Roma anunță, că în palatul imperial din Peking a izbucnit revoluția. Întraga familie imperială e ținută arestată în cartierul secret al orașului. Impăratăsa văduvă și curtea întrîgă se află în cea mai mare spaimă și nu vin în contact cu lumea din afară. Generalul Juankai a plecat cu trupe puternice la Peking pentru a libera familia imperială. După altă telegramă din Peking, văduva împăratăsa ar fi murit.

Conferență despre Eminescu. Lună la orele 9 s'era la societatea femeilor române, în sala societății geogr. din palatul Ateneului (București) d-11. Scurtu și-a dezvoltat a patra d-sale conferință asupra lui Eminescu tratând despre: *Insemnătatea lui Eminescu în literatura noastră și în literatura universală.* Conferențiarul face o succasă expunere a influenței pe care au exercitat-o scrierile lui Eminescu asupra literaturii noastre, arătând curentul literar pe care reușise să-l creeze: *curentul Eminescian.* Trecînd la a doua parte a conferinței, oratorul arată însemnătatea scrierilor lui Eminescu în literatura universală. Eminescu s'a dovedit și ca bun reformator. Prin pana sa măiastră a arătat în diarele din Viena, că singura soluție pentru ameliorarea stărei anarchiste din Austro-Ungaria, care continuă și în prezent, în cazul când desarmarea nu se va face, ar fi: federațiunea, reformă la care se lucrăz în acest sens astăzi în Austria. S'au adus învinuirii lui Eminescu, că ar fi mai mult un imitator al scriitorilor germani și că în scrierile lui predomină filosofia Schopenhauer-iană, pesimismul lui Heine și al lui Lenau și că a vrut să dea poesiei un caracter cosmopolit. Tote argumentele aduse pentru susținerea acelor acușățiuni, sunt numai dovești aparente. Eminescu nu e imitator, are impresiuni germane, pentru-că cultura i-a fost germană. Poetul a fost înrudit sufletesce cu filosofia pesimistă și cu filosofia indică; pesimismul lui este total, nu parțial ca la Heine și Lenau. Tote traduceriile operelor lui Eminescu, făcute în limbă străine, dovedesc cât de mult a fost înțeles el de către străini. Scrierile lui au fost traduse în limbile germană, franceză și maghiară. D-1 Scurtu termină spunînd, că recunoștința noastră ar trebui să fie mai mare pentru acela, care în ciuda unor birfitori, s'a ridicat prin puterea talentului său și a făcut din literatura noastră o literatură admirată de străini.

Câni turbați în Lugosiu. Duminecă spre s'era — scrie »Drapelul« — un căne mare a mușcat în strada Tunei patru omeni, pe George Cimponeriu de 13 ani, pe Petru Huhn de 13 ani, pe Iuliu Blaj de 46 ani și pe George Florina de 26 ani. Acesta din urmă i-a venit însă și cănelui de hac. Cu toate că a fost mușcat rău la mână, a apucat căpele de gât și l'a sugrumat. Au mai venit și alți omeni în ajutor și au omorît cănele. Toți cei mușcați au plecat imediat la Budapesta la institutul Pesteur.

In balon din Anglia în Franța. Mis Brewer, soția cunoscutului membru al aeroclubului din Londra, a trecut în balon canalul Manecei mergînd din Anglia în Franța. Drumul a fost așa de liniștit, în cât d-na Brewer cu cei doi tovarăși cu care călătoria, s'au aședat la masă și au mîncat și beut cu mare poftă. Călătoria a durat 2 ore și 45 minute.

Tinerimea română din Făgăraș invită la concertul artistic, ce se va da Duminecă în 4 Martie n. a. c. în sala de la hotel Paris cu concursul d-lor: N. Stănescu, bine-cunoscutul nostru tenorist din opera »Moș Ciocărlan« jucată în Sibiu, și Petre Ghimpeanu, baritonist de la la opera din București. Prețurile de intrare: locul I cor. 2, locul II 1-40 cor., partere 1 cor. Inceputul la 8 ore s'era precis. Venitul curat e destinat pentru un scop filantropic.

Lăptăreșele în grevă. Cetim în »Tel. Rom.« Lăptăreșele din Turnișor, comună vecină cu Sibiu, în urma șicanelor ce aveau să le indure din partea poliției din loc și în deosebă din partea comisarului de piață, au hotărît să se pună în grevă. Au abdis decă partidelor din Sibiu laptele cu 1 Martie. Se vorbesce, că se vor asocia la grevă și lăptăreșele din alte comune, cari aduc lapte la Sibiu.

Uciderea unui diplomat la Bruxella. O telegramă din Bruxella anunță, că tînărul fiu al consilierului general al republicii Chili, Waddington, a ucis pe tînărul secretar al legăției chiliane Balmacedas. Acesta trebuia să ia de nevastă pe sora

asasinului. Apoi ucigașul s'a refugiat la consulatul chilian, unde poliția n'a putut să-l aresteze din cauza imunității consulare. La început această crimă a fost învîluită de mister. Acum afacerea începe să se lumineze. Carl Waddington, fiul consulului chilian, care a asasinat pe secretarul legăției chiliene, Balmacedas, și-a răsunat sora care iubia la nebunie pe acest din urmă, fără a i-se împărtăși dragostea. Consulul Waddington publicase în diare scirea apropiiței căsătorii a fiicei sale cu Balmacedas, fără a avea însă consimțământul acestuia din urmă. Victima a primit cinci glonțe de revolver în cap. Din cauza exterritorialității, vinovatul nu a fost arestat. După legile în vigore tatăl trebuia să-și predea fiul tribunalelor. Tragedia acesta impresionăză foarte mult publicul din Bruxella. Familia ucigașului spune, că Waddington a ucis pe Balmacedas din cauza că a desonorat pe sora sa și a refuzat să o ia în căsătorie. Amicul lui Balmacedas afirmă, că acesta nu putea să sufere o căsătorie cu sila.

»Controla« — organ politic. »Controla« din Timișoara anunță pe cetitorii săi, că depunînd cautiunea recerută de lege, se va ocupa în viitor și cu politica, ca »organ democratic și neatârnat«.

Un accident al prințului german Eitel Frideric. Din Berlin se telegrafiază următoarele: Mercuri s'era automobilul prințului Eitel Frideric, în care afară de dînsul ocupase loc și tînăra sa soție, venind de la stațiunea Ioachimstal, s'a ciocnit cu un car de povară. Geamurile automobilului au fost sparte. Alt accident nu s'a întimplat.

Mitropolitul grec din Karaferia, vilaețul Salonice, în urma incidentului care s'a sfîrșit cu luarea în stăpînire de către armăni a unei biserică din Karaferia, a fost transferat la Varna. Succesorul său e mitropolitul Ghenegora. Asupra necesității acestei transferări a fost atrasă atenția patriarhatului de către legățiunea grecescă.

VARIETATE.

Căsătorii morganatice. Scirea despre căsătoria morganatică a regelui Belgiei, Leopold II, dă ocaziune unui diar engles să povestescă trei istorii romantice despre căsătoriile morganatice ale persoanelor princiare. Este vorba aici despre aventura amorosă a principeselor spaniole Isabella și Iosefina, două mătuși ale tînărului rege Alfonso XIII, și despre viața tragică a fiicei țarului Rusiei Nicolae I.

Infanta Isabella fugi în timpul unei nopți întunecose din palatul regal din Madrid cu ajutorul unei scări de frînghii și lăsă să fie răpită de amantul ei, contele polon Gurowski. Părechea fugară află un refugiu în Anglia, dăr legătura amorosă, care începuse atât de romantic, avu un sfîrșit foarte nefericit și principesa, după mörtea soțului ei, la 1887, trăi zile foarte triste.

Eroul istoriei amorose a Infantei Iosefina era un Adonis, poetul Guel y Rente, care după-ce fu refuzat de fiica unui milionar din Cuba se stabili la Madrid, unde prin poesile sale sentimentale și prin farmecul personalității sale cuceri inima surorii regelui.

Intr'o di fugiră amândoi, se cununară în secret și plecară la Paris, unde trăiră fericiti și mulțumiti.

Mai puțin fericită a fost sörtea marei ducese Olga, fiica favorită a țarului Rusiei, Nicolae I, care se înamoră în ofițerul Bariatinsky. Până acum nu s'a putut lămuri faptul, decă ea a devenit seu nu soția sa în secret. Numai atât s'a stabilit, că ea a voit să fugă cu amantul ei și că acesta cu puțin timp înainte de esecutarea planului de fugă, se duse la țarul Nicolae, căruia îi trădă totul.

Acestei trădări avea mai tîrziu să mulțumescă Bariatinsky avansarea sa.

Marea ducesă Olga însă a fost silită de tatăl ei, să se căsătorescă cu principele Carol de Württemberg, pe care nu-l iubia.

Mare senzație făcu acum căți-va ani căsătoria din amor a unei fiice a pretendentului spaniol Don Carlos. Principesa acesta se înamoră într'un pictor căsătorit, pe care-l înduplecă să-și părăsescă soția și copiii și să fugă cu ea în străinătate. Acestă păreche trăiesce și acum împreună, dăr de cât-va timp nu s'a mai audît nimic despre ea.

Un record în romantica amorosă l'a ajuns o principesă din Germania de sud, care a fugit cu patru amanți, firesce că nu cu toți de-odată. Fiica ei a urmat esemplul mamei sale, căsătorindu-se în secret cu un conte scăpătat.

C.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 2 Martie. Se fac mari pregătiri pentru sărbătorirea țilei de 15 Martie. Foști deputați vor sosi toți în cercurile lor și se vor convoca număröse adunări populare. Cluburile independiste au anunțat deja adunări pe acea di, cari însă probabil vor fi oprite.

Paris, 2 Martie. »Petit Parisien« scrie, că Austro-Ungaria, care în urma situațiunei sale interne se teme îndoit de un conflict al puterilor, face tot ce-i stă în putință pentru a-se stabili un acord între Franța și Germania în cestiunea marocană.

Scirile din Algeciras nu mai sunt atât de pesimiste. Delegații germani așteptă instrucții nouă în cestiunea poliției și se speră, că conferința se va ocupa cu cestiunea poliției deja în ședința de Lună. Se dice, că una din puterile triplei alianțe a făcut o propunere, care ar obțină și aprobarea Germaniei. Prin propunerea acesta controlul internațional în Maroc s'ar rezolva așa, ca tînându-se cont de poziția deosebită a Franței în Maroc, de altă parte respectându-se și dorința Germaniei, s'ar pută realiza și controlul internațional într'o formă, ca și Italia și încă o altă putere să-l eșercite. Posibilitatea acestei soluțiuni a emanat dela Franța, într'o notă pe care Revoil a predat'o lui Radowitz și pe care »Nordd. Allg. Zeitung« o declară discutabilă. Nota ar fi formulată așa :

»Părerea guvernului frances, ca rezolvarea cestiunei polițienesci să se facă în forma de a-se da Franței și Spaniei puterea poliției, nu însemnă un atac în contra egalității economice a celorlalte națiuni în Maroc și cestiunea trebuie să o discute însăși conferința, care are a stabili garanțiile privitoare la controlul puterii polițienesci«.

Ultimul pasagiū al notei cuprinde nivelarea contrastelor, propunînd, ca *puterea poliției să o eșercite în numele Sultanului Franța și Spania pe lângă controlul a două alte puteri.* Probabil, că guvernul german va accepta în curînd această soluțiune.

Roma, 2 Martie. O întrevedere are să aibă loc la Neapol în cursul unei Martie între împăratul Wilhelm și regele Eduard, la care va asista și regele Italiei. Întrevederea se aduce în legătură cu organizația poliției în Maroc, cestiune, care nu pöte fi rezolvată în Algeciras.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Poș

EMULSIUNE

însemnăză un amestec de ulei seu grăsimă cu apă. laptele și smântăna sunt Emulsiuni naturale și conține, grăsimă de unt descompusă în cele mai fine picături împărțite regulat. În forma acesta și Emulsiunea lui Scott este o emulsiune din cea mai bună untură de peșce medicinală norvegiană amestecată cu var și Hyppophosphiti de natron. În toate casurile unde folosirea unturai de peșce este necesară, merită Emulsiunea lui Scott a fi preferată, pentru-că nu numai este gustosă, dăr și ușor de mistuit.

Pescarul cu batogul cel mare este semnul de garanție al procedurii veritabile a lui Scott.

Se pöte cumpăra în toate farmaciile.

Cu referință la »Gazeta« și trimiteri de 75 fileri în mărci postale se trimite sticle de probă franco dela

Dr. EMIL BUDAI, »Farmacia orașului« BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Prețul unei sticle originale: cor. 2.50.

